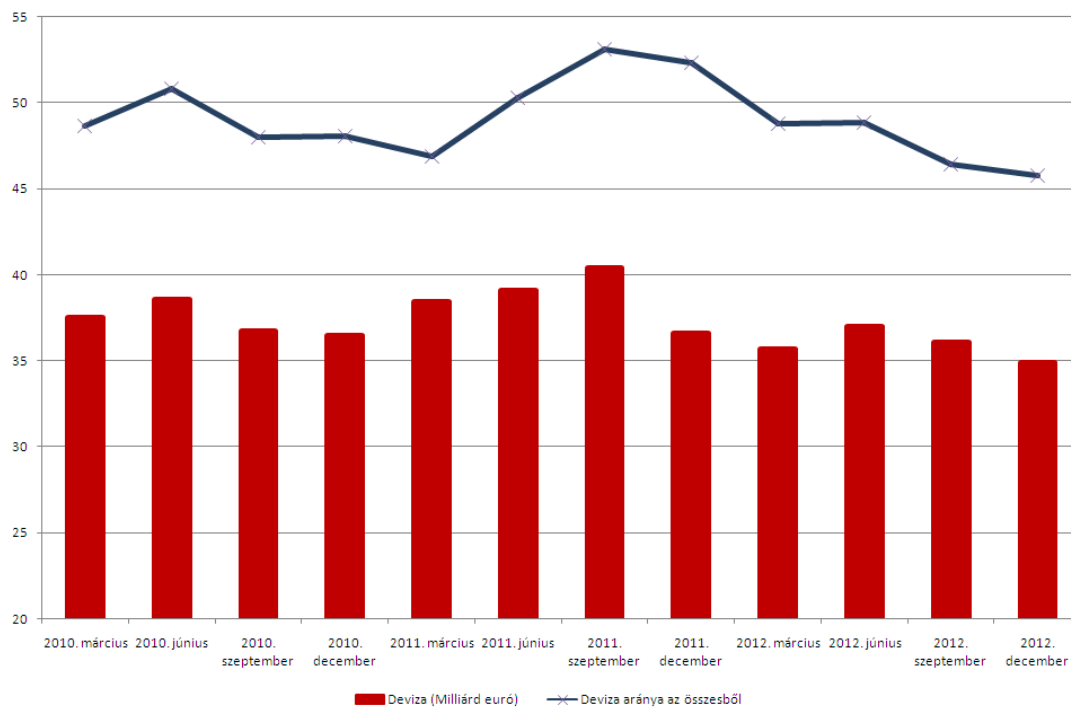

HARC AZ ÁLLAMADÓSSÁG ELLEN – EGY TÜNDÉRMESE, ÉS AMI MÖGÖTTE VAN

Magyarország 2010-től regnáló kormánya elsődleges prioritásként kommunikálta az államadósság elleni harcot, ezen belül pedig különösen a külső adósság elleni „háborút”. A két és fél éves küzdelem eredménye már első pillanatra sem tűnik totális győzelemnek. A következő ábrán látható, hogy a külső államadósság értéke a 2010. márciusi állapothoz képest 2011 szeptemberében tetőzött és utána ugyan tendenciájában mérséklődött, de jelenleg is 35 milliárd euró, azaz mindössze 7 %-kal kisebb a 2010. márciusi szintnél. A deviza kölcsönöktől való állami függés érdemben nem változott. A forint árfolyama ugyanekkor 266 forint/euróról 291 Ft/euróra, 9,4%-kal gyengült. **A két hatás eredőjeként a forintban kimutatott devizaadósság 167 milliárd Ft-tal még emelkedett is a vizsgált időszakban.**

A deviza államadósság nagysága és aránya az összes államadósságból (milliárd euró, %), 2010. március – 2012. december

Forrás: MNB, ÁKK, GKI számítás

A GDP arányos államadósság a statisztikai mutatók szerint a 2010. márciusi 82%-ról 2012 végére 79%-ra mérséklődött. Ez a javulás azonban csak látszólagos. A folyamatok közgazdasági értékeléséhez hozzátartozik annak bemutatása is, hogy időközben a - későbbi államháztartási kiadások fedezetét képező, a valódi eladósodottságot csökkentő - kötelező magánnyugdíj-pénztári vagyon milyen mértékű felélése történt meg. Ismert, hogy a költségvetés „beszikkasztotta” és megszüntette ezeket a megtakarításokat. és ezzel rontotta a valós (a statisztikai államadósság-adat és ezen pénztári megtakarítások egyenlegeként értelmezett) adóssághelyzetet. Az objektív képhez ez is hozzátartozik, s következőkben ennek hatásait mutatjuk meg.

2011 elején a központi költségvetés – látszólag ellenszolgáltatás és teher nélkül - 2945 milliárd Ft nyugdíjvagyonhoz jutott, amelyből 230 milliárd forint reálhozamot fizetett ki az állami nyugdíjrendszerbe visszakerülőkhöz számára. (Ez is mutatja, hogy annyira nem gazdálkodtak rosszul a

pénztárak a rájuk bízott vagyonnal). Ezt a vagyont azóta gyakorlatilag felhasználták, **2012 végén már csak 310 milliárd Ft volt belőle.**

A GDP-arányos államadósság a nyugdíjpénztári korrekció figyelembe vételével **a vizsgált időszakban 71,4%-ról csaknem 78%-ra ugrott! S mindez két és fél év alatt. Ilyen – igaz most rejtett – eladósodás a kilencvenes évek elejére volt jellemző, a rendszerváltozást követő erőteljes GDP csökkenés idején.** Nem túl biztató az államadósság elleni harcban, hogy 2012-ben, az „elrugaszkodás évében”, a GDP 1,7%-kal esett vissza, s idén is csak stagnálás várható. **Vagyis újra kilátásban van egy kiigazító („nem megszorító”) csomag, igaz, egy új minisztertől.**

S emellett nem árt vigyázó szemünket a **teljes külső adósságra** sem vetni! Ez jelenleg **a GDP 126,5%-kát teszi ki.** Ebben található az államadósság mellett a lakossági és a vállalkozó devizahitelek (illetve a devizából nyújtott forinthitelek ellenértéke is). A forintárfolyam alakulása ezt a hitelrészt is erőteljesen érinti, s emiatt egy forintgyengülés a fogyasztást és beruházást is jelentősen visszaveti. A 2010 márciusa és 2012 decembere között végbement 9,4%-os (jelenleg még ennél is nagyobb) árfolyamgyengülés a GDP 4,6%-ának megfelelő többlet adósságot generált a magánszférában, igaz, ezt több év alatt kell majd kifizetni, vagyis több évig gyengíteni fogja a belső keresletet. **De hát minden háborúnak megvannak a maga vesztesei. A kormány háborújának is.**

